

РЕШЕНИЕ

№ 66

гр. Пловдив, 19.04.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АПЕЛАТИВЕН СЪД – ПЛОВДИВ, 3-ТИ ГРАЖДАНСКИ СЪСТАВ, в публично заседание на пети април през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: Вера Ив. Иванова

Членове: Катя Ст. Пенчева
Тодор Илк. Хаджиев

при участието на секретаря Мила Д. Тошева
в присъствието на прокурора Атанас Г. Янков
като разглежда докладваното от Тодор Илк. Хаджиев Въззивно гражданско дело № 20235000500105 по описа за 2023 година

Производството е по реда на чл. 258 и сл. от ГПК.

С Решение № 1614/ 16.12.2022 г. по гр. д. № 1703/ 2022 на ОС - П. П.Р.Б. е осъдена да заплати на Р. Й. Й. сумата от 5 000 лв., представляваща обезщетение за неимуществени вреди от незаконно повдигнатото й обвинение за престъпление по чл. 387, ал. 4, вр. ал. 1 НК по ДП №*-**/ 2019 г. на ВОП – П., както и сумата от 487. 50 лв., представляваща обезщетение за имуществени вреди, изразяващи се в направени разходи за заплащане на адвокатско възнаграждение, от които 300 лв. за защита по ДП №*-**/2019 г. на ВОП – П. и 187. 50 лв. за изготвяне и депозиране на заявление за снемане на полицейска регистрация, ведно със законната лихва върху присъдените обезщетения, считано от 23.02.2022 г. до окончателното им изплащане, като предявените иски за обезщетение за неимуществени вреди за разликата над уважения размер от 5 000 лв. до пълния претендиран размер от 30 000 лв., както и за обезщетение за имуществени вреди за разликата над уважения размер от 487. 50 лв. до пълния претендиран размер от 1950 лв. са

отхвърлени.

Недоволна от така постановеното решение е останала П.Р.Б., която го обжалва с оплаквания за незаконосъобразност и необоснованост, като поддържа, че ищецът не е търпял вреди от незаконно обвинение, и при условията на авентуалност, че присъденото обезщетение е завишено. Предвид изложеното се иска да бъде отменено обжалваното решение в осъдителната част, вместо което се постанови ново, с което да се отхвърли предявения иск или евентуално да се намали присъденото обезщетение.

В съдебно заседание представителят на П. заяви, че не поддържа въззивната жалбата и изрази становище за законосъобразност на решението в частта, в която са уважени предявените искове.

Недоволен от постановеното решение е останала и ищцата Р. Й. Й., която чрез пълномощника си го обжалва с оплакване на незаконосъобразност. Счита, че определеното обезщетение за неимуществени вреди не съответства на реално претърпените негативни емоции от незаконно повдигнатото ѝ обвинение, поради което иска да се отмени решението в отхвърлителната му част, вместо което се постанови ново, с което предявеният иск за неимуществени се уважи в пълен размер.

Съдът, като прецени събраните по делото доказателства поотделно и в тяхната съвкупност, приема за установено от фактическа и правна страна следното:

Въззивната жалба е подадена в законния двуседмичен срок по чл. 259 ГПК от надлежна страна и против акт, подлежащ на инстанционен съдебен контрол, поради което е допустима.

Предявеният иск е с правно основание чл. 2, ал. 1, т. 3 ЗОДОВ, който урежда отговорността на държавата за причинени вреди на гражданите от правоохранителните органи в случаите на обвинение в извършване на престъпление, ако лицето бъде оправдано или ако образуваното наказателно производство бъде прекратено поради това, че деянието не е извършено от лицето или че извършеното деяние не е престъпление, или поради това, че наказателното производство е образувано, след като наказателното преследване е погасено по давност или деянието е амнистирано.

От материалите по делото е видно, че ДП №*-**/2019 г. на ВОП – П. е образувано на 12.02.2019 г. срещу военнослужещ МОЛ във в. ф.***** – Г.И.,

който в периода 28.06.2017 г. - 10.01.2019 г. не е положил достатъчно грижи за стопанисване, управление и запазване на повереното му имущество и от това са настъпили вредни последици- щети на обща стойност 8 542. 50 лв.- престъпление по чл. 219, ал.1 от НК.

С Постановление от 13.08.2019 г. мл. Сержант Р. Й. е привлечена като обвиняем в извършването на престъпление по 387, ал. 4, вр. ал. 1, алт. 2, пр. 2 НК за това, че в периода 02.10.2017 г. - 10.01.2019 г. не е изпълнила описаните задължения по служба, като вследствие на това неизпълнение е причинила по непредпазливост вредни последици - щети на имущество в общ размер на 2051. 08 лв.

С Определение № 36/ 16.09.2019 г. на ВС – П. е дадено разрешение за извършване на действия по принудителна полицейска регистрация на мл. сержант Р. Й. в качеството ѝ на обвиняем по ДП №*-**/ 2019 г. във връзка с разследване на умишлено престъпление по 387, ал. 4, вр. ал. 1, алт. 2, пр. 2 НК.

С Постановление от 21.10.2021 г. досъдебното производство е прекратено на основание чл. 243, ал. 1, т. 2 НПК поради недоказаност на обвинението. Против това постановление е депозирана жалба от Р. Й., съдържаща искане за изменението му в частта, касаеща основанието за прекратяване на производството. С определение от 24.11.2021 г. по ч. н. д. №***2021 г. на ВС – П. обжалваното постановление е отменено и делото е върнато на прокурора за правилното прилагане на закона.

С Постановление от 04.01.2022 г. досъдебното производство против Р. Й. отново е прекратено поради недоказаност на обвинението. По повод на подадена от обвиняемата жалба с Определение № 4/10.02.2022 г. по ч. н. д. № 5/2022 г. на ВС - П., влязло в сила на 23.02.2022 г. обжалваното постановление е изменено, като е променено основанието за прекратяване на наказателното производство от чл. 243, ал.1, т. 2 НПК на чл.243, ал. 1, т. 1 вр. с чл. 24, ал. 1, т. 1 НПК.

По делото са събрани и гласни доказателства. Свидетелят Д.Д. сочи, че е командир на автотранспортна рота във ВФ ***** – Г.И. и е запознат с воденото срещу ищцата наказателно производство. Повдигнатото обвинение ѝ повлияло негативно. Прези била лъчезарна, добронамерена, отворена, инициативна, умееща да работи в екип, а след това поведението ѝ коренно се

променило, затворила се в себе си, потънала в проблеми, била умислена, угрижена. Във военното формирование се разбрало за воденото срещу ищцата досъдебно производство, започнали подмятания от страна на колегите ѝ. Обвинението се отразило и на кариерното ѝ развитие, тъй като тя не могла да получи по – висока звание.

Св. В.Н. твърди, че след привличането ѝ като обвиняема ищцата започнала да плаче, не можела да спи, треперела, косата ѝ побеляла, притеснявала се да не я уволнят от работа, да не остане без заплата, тъй като се грижела сама за двете си деца. Наличието на полицейска регистрация станало достояние на едно от децата ѝ и изпитвала неудобство пред него.

Изложеното обосновава извод за наличие на предпоставките на чл. 2, ал. 1, т. 3 ЗОДОВ за ангажиране отговорността на П. за претърпените от ищцата Р. Й. Й., спрямо който е образувано наказателно производство, което е било прекратено.

Спорът между страните е за размера на дължимото обезщетение за неимуществени вреди, което съгласно § 1 от ЗР на ЗОДОВ следва да се определи при условията на чл. 52 ЗЗД. Според ППВС № 4/1968 г. т. 8 понятието „справедливост“ не е абстрактно понятие, а то се свързва с редица конкретни съществуващи обстоятелства, които следва да се вземат предвид при определяне размера на обезщетението. При преценка на размера на обезщетението за неимуществени вреди от незаконно обвинение следва да се отчетат и обсъдят според тяхната тежест и значение всички обстоятелства, които са се отразили негативно върху психиката и начина на живот на ищеца, а именно: тежестта на обвинението, продължителността на наказателното преследване, вида на взетата мярка за неотклонение, негативните последици, претърпени от ищеца в личния и социалния му живот; рефлектирало ли е обвинението върху професионалната реализация на пострадалия, на общественото доверие и социалните му контакти, икономическите условия в страната и жизнения стандарт на населението за съответния период. Наред с това следва да се има предвид, че всяко наказателно преследване по принцип провокира редица негативни емоции и чувства у разследваното лице - несигурност, безпомощност, обреченост, стрес, страх от налагане на наказание, невъзможност да планира личния си живот, унижение, накърнено достойнство и добро име, които то не следва да доказва, тъй като

настъпването им се счита за сигурно. Само в случай, че ищецът твърди, че е претърпял страдания, неудобства или други неблагоприятни промени извън обичайните (чувствително влошаване на здравословното или психично здраве, промяна в семейното му, служебно или социално положение и др.), следва да ги докаже на общо основание.

В тази връзка по делото по несъмнен начин се установи от показанията на св. Д.Д. и В.Н., че ищцата преживяла тежко повдигнатото ѝ обвинение – преди била лъчезарна, добронамерена, отворена, инициативна, умееща да работи в екип, а след това поведението ѝ коренно се променило, затворила се в себе си, станала умислена и угрижена. Притеснявала се може да бъде уволнена и че няма да може да издържа двете си деца, които отглежда сама. При преценка интензитета на претърпените негативни емоции следва да се отчете обстоятелството, че обвинението е станало достояние във военното формиране, накърнило нейния авторитет на съвестен и акуратен военен служител и я злепоставило пред нейните колеги, които довело до промяна на отношението им към нея.

От друга страна следва да се отчете, че за повдигнатото на ищцата обвинение по чл. 387, ал. 4, вр. ал. 1 НК предвиденото наказание е до две години лишаване от свобода, което изключва възможността за налагане на ефективно наказание.

Наказателната репресия спрямо ищцата е продължила неособено дълъг период от време: от 13.08.2019 г., на която дата е привлечена като обвиняема, до прекратяване на наказателното производство с влязлото в сила на 23.02.2022 г. определение на военния съд за изменение на основанието за прекратяването му, като следва да се отчете, че всъщност прекратяването на разследването е постановено още 21.10.2021 г., а до 23.02.2022 г. се е водил спор само относно основанието за това.

През посочения период на ищцата не е била определена мярка за процесуална принуда, накърняваща гражданските ѝ права, като единствените ѝ преки ангажименти по повод на воденото срещу нея наказателно производство са свързани с 4 – кратното ѝ явяване пред разследващия орган за предявяване на ново обвинение.

Не се доказаха твърденията на ищцата, че воденото срещу нея наказателно производство се е отразило на кариерното ѝ развитие и на

увеличаване на нейното възнаграждение.

Изложеното налага извод, че преживените от ищцата душевни страдания от незаконно повдигнатото ѝ обвинение не надвишават по интензитет обичайните за подобни случаи. Както се отбеляза, всяко наказателно производство води до негативни преживявания, свързани с емоционален стрес, неудобство пред обществото, злепоставяне пред близки и познати, но в настоящия случай не се установи обвинението да се е отразило изключително негативно върху личността на ищцата и начина ѝ на живот, което да обоснове определяне на по – голямо обезщетение от обичайното. Не се установи обвинението да е рефлектирало негативно върху физическото здраве на ищцата, нито пък да е довело до сериозни и трайни отражения върху нейната психика извън обичайните неблагоприятни емоционални изживявания на човек в подобно положение. Независимо от изложеното настоящата инстанция намира, че присъденото обезщетение в размер на 5000 лв. е определено в нарушение на изискването за справедливост по чл. 52 ЗЗД, тъй като не са отчетени в достатъчна степен характера на обвинението, което е за престъпление по служба и произтичащите от това по – висок интензитет на преживените страдания, свързани с накърнен авторитет и опасност от уволнение, а така също и социално – икономическите условия в страната към датата на прекратяване на наказателното производство (23.02.2022 г.), отличаващи се с висока инфлация и поскъпване на живота, което налага обезщетение за неимуществени вреди да се увеличи на 10 000 лв.

По отношение на претенцията за имуществени вреди в уважения ѝ размер от 487. 50 лв., обжалваното решение следва да се потвърди по съображенията, изложени в първоинстанционното решение, които настоящата инстанция споделя напълно и към които препраща на основание чл. 272 ГПК.

Предвид изложеното обжалваното решение следва да се отмени в частта, в която предявеният иск е отхвърлен над сумата от 5 000 лв. до сумата от 10 000 лв., вместо което се постанови ново, с което П. бъде осъдена да заплати на ищцата още 5000 лв. ведно със законната лихва, считано от 23.02.2022 г. В останалата част, в която предявеният иск за неимуществени вреди е отхвърлен над сумата от 10 000 лв., както и в частта, в която искът за имуществени вреди е уважен до сумата от 487. 50 лв., решението следва да се потвърди като законосъобразно.

Мотивиран от горното, съдът

РЕШИ:

ОТМЕНЯ Решение № 1614/ 16.12.2022 г. по гр. д. № 1703/ 2022 на ОС - П. в частта, в която предявеният от Р. Й. Й. против П.Р.Б. иск с правно основание чл. 2, ал. 1, т. 3 ЗОДОВ за заплащане на обезщетение за неимуществени вреди от незаконно повдигнатото й обвинение за престъпление по чл. 387, ал. 4, вр. ал. 1 НК по ДП №*-**/ 2019 г. на ВОП – П., е отхвърлен над 5 000 лв. до 10 000 лв., вместо което **ПОСТАНОВЯВА:**

ОСЪЖДА П.Р.Б. да заплати на Р. Й. Й., ЕГН *****, гр. П., ул. „К.ш.“ №***, ет.* сумата от 5 000 лв., представляваща допълнително обезщетение за неимуществени вреди от незаконно повдигнатото й обвинение за престъпление по чл. 387, ал. 4, вр. ал. 1 НК по ДП №*-**/ 2019 г. на ВОП – П., ведно със законната лихва върху тази сума, считано от 23.02.2022 г. до окончателното й изплащане.

ПОТВЪРЖДАВА решението в останалата обжалвана част.

Решението може да бъде обжалвано пред ВКС в едномесечен срок от връчването му на страните.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____